

اداره مرکزی :

آنقره ده ، معارف امینلکی باشده کی دائره
استانبول جاده سنده آنقره

استانبول بورسی :

استانبولده ، آنقره جاده سنده ۸۷ نومروده
دائرة مخصوصه

حیات

مبارد اتمامیاز ... دیار دها جیره حیات قاتلم ...
- نیجه -

نسخه سی هر برده ۱۵ غروردر

سنه لکی بوسته ایله ۷,۵ لیرا .
(اجنبی مملکتلر ایچین ۷,۵ دولار) .

ایونه و اعلان ایشلری ایچین استانبول بووسته
مراجعت ایبدیلیر .
بازی ایشلرنک مرجعی آنقره مرکزدر .

صافی : ۷۷

آنقره ، ۱۷ مایس ، ۱۹۲۸

۳ نجی جلد

مصاحبه

لسانیمی، موضوعیمی و معنی کلبور؟

یازانلرک اسلوبی ادبیلشدریر . صوک زمان
ادبیاتنک بونوع محصولی اولمادینی ایچندرکه بزده
فلسفه ایله مشغول اولانلر ادبی کولتوره لزوم
کورمه یورلر .

بوهم فلسفی اسلوبک ادبی چشنی آلاماسنه ،
هم ده بونوع یازیلرک قوروقلاماسنه سبب اولویور .
غرب ادبیاتنک چشید چشید نمونه لری اک ای
بر لسانله تورکجه به ترجمه ایدیله دیکه ، لسانزده
انسانلغک ایچنده چیرپندینی او قدار متنوع
حسارله ، آرزولرله ، شعورک آلتنده یاشایان
تایلرله بزنی تماش ایتدیره ن صنعت اثرلری
چوزلامادجه فلسفه مقاله لرینک اسلوب اعتباریله
قورو و طامیز اولارق دوام ایتمه سی مقدردر .
فقط نیجه فلسفی مقاله لری بزه صوغوق
کوسته رهن حقیقی سبب « لسان » دکدر .

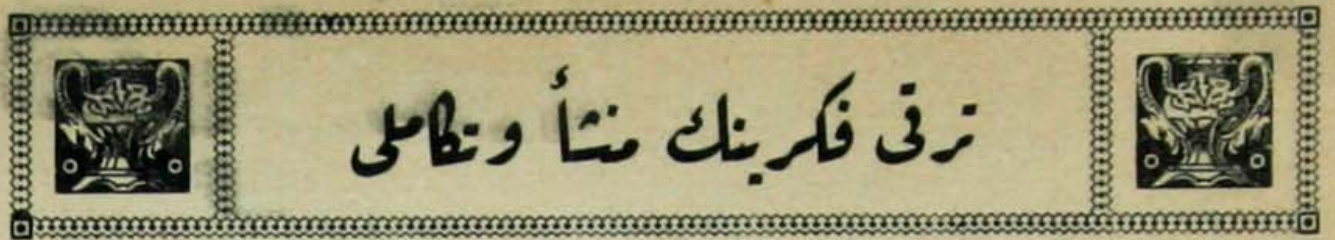
حدذاتنده بومقاله لرک موضوعلری بزنی او قدار
علاقه دار ایتمه یور . چونکه هنوز چوق عمومی
چوق کلی مسئله لر اوزرنده دوشونمک احتیاجنی
دویمش دکدر . اوتهدنبری تدریس و تربیه
طرزیمز بونوع مسئله لر حقنده دوشوندریمکه
مساعد اوله جق بریول تعقیب ایتمه مشدر .
« حیات » ده شکیب بک ترقی مفهومک منشأ
وتکاملنی یازیور . قاج کیشی بونکه علاقهدار
اولدیغنی ظن ایدرسیکیز ؟ نه یالان سویله یهیم ،
بعضاً آرقداشمک بویازیلرینه عادتا آجیورم .
چونکه هنوز بزم قافامزده بویله بر مسئله نک
بری یوقدر . اکر بزده مختلف دورلرک، مختلف

ای براسلوب کفایت ایتمز ، اوفلسفه موضوعیله
ادبیاتمز آراسنده تماش نقطه لری بولمق ، باشقا
بر تعبیرله ادبی اثرلردن بعض پارچالراستعاره ایله مک
لازمدر . آنجق او وقت سیسته ملی ، منسجم
فکر منظومه سی دیمک اولان فلسفی یازی حسه
وخیله یه ده مؤثر اولور ، وچوق جاذب بر شکل
آلیر . حالبوکه یکی ادبی اثرلرده بویولده استفاده
ایدیله جک پارچالر چوق آزددر . صوک زمانلرده
یازیلان ادبی اثرلرک جوغی انسانلغک عمومی
حسارینه ، صمیمی بر طرزده حیاته تماش ایله مدیکی
ایچین فلسفی مسئله لری تحلیل ایله یینلر اونلردن
استعاره ایله یه جک هیچ برشی بولامیورلر .
دیگر مملکتلرده برچوق فیلسوفلر عینی زمانده
ادیب اولدقلری کبی برچوق ادیبلرده عینی
زمانده فیلسوفدرلر .

ادیب ایله فیلسوفک هر ایکیسی ده برچوق
دفعه موضوعه تماش ایله لرلر ، برینک حس
ایتدیرمک ایسته دیکی شیئی دیکری منسجم فکرلرله
تحلیل ایدهر . اسکی ادبیاتمز شیمدیکندن دها
فضله فلسفی مسئله لره تماش ایده ردی . « مقبر »
برچوق مابعدالطبیعی مسئله لری دوشوندریر ،
« خوابنامه ویسی » بیله پک اعلا اجتماعی « حیات » ک
روشی اوزرنده دوشوندریمکه ، نهایت نیکیینلک -
بدینلک فلسفه سنده قرار قیلا بیله جک فلسفی
محا کملر تولیدینه مساعددر . اسکی شاعرلرده
« پانتیسم » فکری الهام ایله برچوق مصراعلر
بولورسیکیز . بویله بر تماش فلسفی یازی

فلسفه مسئله لرینه تماش ایله یین مقاله لرک
لسانی نه به بوقادار آغیر ، بوقادار آغدالی
اولویور؟ .. برچوق دفعه بوسؤال قارشیننده قالدیم .
کچنده « اقدام » ده احمد هاشم بک افندی ده
عینی مسئله دن بحث ایله یور ، فلسفی مقاله لره
هیچ بر ادبی چشنی ویریلدیکندن شکایت
ایله یوردی . هیچ شبهه یوق که فلسفه مسائله
دائر یازیلان مقاله لری قارنلر ایچین جاذب حاله
صوقق لازمدر . آنجق بوکامانع یالکزلسانمیدر؟
بعضیرینه کوره اک مهم انکل ، اصطلاحلر
اولویور . مانوس اولمایان اصطلاحلرک قوللا -
نیلماسی ، بالخاصه مختلف محررلرک عینی
معنایی باشقا باشقا کلمه لرله افاده ایله ملری بونوع
یازیلرک وضوحنی اخلال ایدیور . اصطلاحلرک
ممکن مرتبه افاده ایلدکلری معنایی قولایجه
اکلاتدیر ایله جک مانوس کلمه لر اولماسی البته
چوق لازمدر . فقط بو مقاله لری قورو بر حاله
حاله صوقان و ذوقله اوقونماسنی منع ایله یین سبب
یالکیز بو دکدر . علاقه کزی جلب ایله یین بر
موضوع حقنده بر نقطه نظر اورتایه قویان
مقاله یی البته بر قاج مانوس اولمایان کلمه یوزندن
اوقومقدن واز کچمزسکز .

واقعا برچوق فلسفی مسئله لر ادبی برچشنی
ایله ، کوزل بر اسلوبله تحلیل اولونورسه چوق
قوتلی ، چوق جاذب اولور . بوکا شبهه یوق ...
آنجق بزده بو طرزده فلسفی یازی یازمق چوق
کوچدر . بویله بر یازی یازا بیلیمک ایچین یالکیز

ترقی فکرینک منشا و نظامی

لله

زرد و بھراہ

- ۲۵ -

(۱۹) نجی عصرده کی اعظمی ترقی نیکیینک و بدینلکریک روحلده یابدینی متضاد تأثیرلرہ اک کوزہل معکس فرانسز فیلسوفلرندن (رہ نوویہ) [۱۸۱۰ - ۱۹۱۳] اولدیی ایچون بوذاتک ترقی فلسفہسی قارشیسندہ کچیردیکی تردد و بحرانی کورمہ دن کچہ مہ یز. معلومدرکہ بوپوک فرانسز انقلابی جمہوریت ودموقراسی مفکورہ لرلہ ایشہ باشلامقلہ برابر ایستہدیکنی آتجق برصیرہ عکس العملی مختلف اداره لردن کچدکدن سوکرا تأمین ایدہ بیلدی . (رہ نوویہ) ، بواداره لڑک مان کافہ سنی بر فیلسوف روحیلہ کوروب یاشامش اولتی اعتباریلہ شایان دقت اولدینی کی (۱۹) نجی عصری قطع ایتہسی حسیلہ ده اوزرنده توقف ایدیلہ جک برسپادر. تحصیلنی «پولیتیک مکتبی» ندہ یاپان و بوآئنادہ (اوکوست قونت) ک مکتبہ کی معیدلکنی کورہن (رہ نوویہ) دھا اون یدی یاشندہ ایکن جمہوریت ودموقراسی مفکورہ سنے باغلامشدی . بونک ایچون فلسفہسی دائما درین بحریت عشقندن ملہم اولدینی کی مادی وضعیتک عکم اولماسی ده فکرلرینی چوق دھا حریتلہ سوبیلہ بیلہ سنے یاردم ایتشدہر . (۱۸۳۶) ده (دہ قانت) ک «مبدائر» نام اثرینی اووقودقندن سوکرا نام برحالہ بولونان فلسفی دھاسی انکشاف ایدیور (دہ قانت) ی پتیردکدن سوکرا (سینوزا) ، (مالبرانٹش) ، (لاپنیچ) و (قانت) لرہ شدتلی بر علاقہ ایلہ ساریلیور و بوسوکنجیسی مفکرہسی اوزرنده درین برتأثیر بر اقدیفندن آجدینی مکتبہ «یکی انتقادجیلتی» دینیور . (رہ نوویہ) یازمفہ باشلادینی زمان (قوزن) [۱۷۶۲ - ۱۸۶۷] و شا کردلرینک «اقتطاخلتی» لری هنوز بک قوتلہ یاشیور ؛ دیگر طرفدن (سہن سیمون) [۱۷۶۰ - ۱۸۲۰] و مکتبک دوغمتیک اجتہایا تجلیری محیطده بک حرارتلی عکسلر بر اقبورلردی. عینی زمانده (هه گه ل) دن متأثر اولان (قوزن) ، (۱۸۲۸) یازنده و برمش

اولدینی مشهور درس لرلہ «تاریخ فلسفہ سنے فرانسه ده یکی بر حمله و بر پروگرام و بر نلرک ابلک مبشری اولشدی . آلمان استادلرندن آلوب ده فرانسه یه یایمق ایستہدیکی اساس فکر شو ایدی : تاریخہ باقیلرہ بشریت، معنوی مہیتک مختلف عنصرلرینی دیالکتیک [مدعا ، نقیض مدعا ، ترکیب] ک تنظیم ایستہدی بر نظام دائرہ سندنہ متوالیا اظهار ایدہر . تاریخک بو نظامنه (قوزن) ، «جانلی هندسہ» دیشدی . بو اقتطاخلتی فیلسوفک غایہسی متوالی بوتون غرب مدنیتلرینک برر صورتلہ مشروعیتلرینی و بالہایہ کندیسنجہ بونلرک سوکی اولان خرسٹیان مدنیتک کلی و مطلق مشروعیتی بداهت حالہ قومقندی . بونک ایچون بوتون تاریخ فیلسوفلرینہ (بوسوئو) ، (ویکو) ، (هه ردهر) ، (وولتہر) ، (نورغو) ، (توندورسہ) کی فلسفہ تاریخ بابالرینی بوپوک نمونہلر اولارک کوستریوردی . مورخ (میشلہ) [۱۷۹۸ - ۱۸۷۴] بوتلقین ایلہ درکہ (ویکو) و (هه ردهر) لری مطالعه ایستکدن سوکرہ تاریخک غایہسی ، نہ «حکایہ» ندہ «تحلیل» اولابوب «تولوبی دیریلشک» در، دیدیکی کی (۱۸۳۰) ده تاریخ عمومی خفندہ کی تلقینسی ده شویلہ عرض ایتشدی : «تاریخ ، ابدی بر پروتسو و حریتک» ترقی بر طرقریدرہ ؛ باشقہ بر تعبیرلہ تاریخ ، معظم بر داستان اولوب مہنہسی متوالیا هند ، ایران ، مصر ، بودا ، یونان اولدقندن سوکرا شرقدن غربہ کچمش و بونک مستقبل دورلرینک مہنہسی فرانسه اولتی لازمدر . چونکہ بو داستان «مازده ٹیزم» یاخود «ماینخہ ٹیزم» ک متضاد بر نسبی کی حریت و فائالیزم ک بر مجادلہ سندن عبارتدر . انقلابی (میشلہ) ، فائالیزم تعبیرینی برینہ کورہ قرالقی استبدادی ، شوقراسی ، پانتہ ٹیزم ، اقلیمک ارادہ به غلبہسی ، قدرچی تنبک ؛ حریت تعبیرینی ده

دموقراسی ، قرال ورہبانہ مخالفت ، اقلیمہ غلبہ ، یاخود سی معارلندہ استعمال ایدوب اونجہ ترقینک غایہسی ، فردک استبداددن تخلیصلہ دموقراسینک طرقریدر .

(سہن سیمون) جیلر ایسہ ترقینک غایہسی اجتہای تساندرک ایلرلہ مہ سندنہ بولدقندن حریتچیند زیادہ سلطہ جیدرلر . بونلرجه تاریخک سیوروتی (هه گه ل) ک دیالکتیکی طرزندہ یعنی مدعا ، نقیض مدعا و ترکیب ریتندہ واقع اولقدہ در . بونک ایچوندرکہ (سہن سیمون) ، فرانسه تاریخی قرون وسطا (مدعا) ، انقلاب (نقیض مدعا) ، سنایم دوری (ترکیب) حالندہ متکون کورور و بوتون تاریخی اقتدارلرلہ بوتون مؤسسہ و بوتون دین و اخلاق اعتقادلری کندی دورلرینہ نسبتلہ مشروع و طبی بولور . انقلابیلرک کندیلرندن اولکی دورلری انکار و دنیاہه یکی بر دور آجدقلمنہ دائر اولان قناعتلرینہ قارشیدہ هر اولمش شینک اولتی مجبوریتندہ بولوندیفنہ و بوتون ماضینک اولقدہ اولاجق اولان شیلرہ یکوچود بر صورتندہ منضم اولماسی لازم کلدیکنہ قانعدر . دھا سوکرا (اوکوست قونت) ، بوفکری : «دیریلر ، اساساً و کیتیکجہ دھا فضلہ اولارک تولولرلہ اداره ایدیلکدہ در» دستوریلہ افادہ و (کوستاولوبون) دخی عینی فکرده اصرار ایدہر . هر شیدن اول (رہ ستوراسیون) دورینک اجتہای بر اصلاحاتجیسی اولتی ایستہن (سہن سیمون) ، انقلاب کبیرک عظیم سارصینتیلر و تحولرہ اوغرائدینی جمعیتندہ بوتون جہد و غیرتلی عموکم سعادتندہ متوجہ اولاجق بر شکلہ قومیتی حرصندہ در . اک بوپوک امل قاتولیک و مونارشیت اعتقادلرینی آرتیق قایب ایدہن فرانسز جمعیتندہ بونلرک معادلی اولاجق اعتقادلر یعنی یکی بر روحانیک ایلہ تعلیم ایدلش یکی بر نص و بر مکدی . اونجہ یکی سلطہ ده اسکی اداره نک جسمانی و روحانی سلطہ لری کی دوغمتیک اولمالی در . یالکز شو فرقلہ کی بو یکی سلطہ نک ، اما یکی بر روحی اولتی لازمدر : انسیقلوبہ دیستلرک ایستہدیکی علمی و صنایع روح . شو حالہ (سہن سیمون) ک یایمق ایستہدیکی شی ، قرون وسطا دوشونجہ سیلہ (۱۸) نجی عصر دوشونجہ سنی تألیف و ترکیب صورتیلہ بر یکی زمان انجیلی وجودہ کتیرمک در . بناء علیہ ترقی بہ اینانہسی ، تاریخک بو تألیف پروغرامی استقامتندہ کیتدیکنہ اینانہسی اولاجقدی کی (سہن سیمون) بوکافی الحقیقہ اینانہسدی . الحاصل (سہن سیمون) مکتبندہ داخل اولان و بوندن بر صورتلہ آریلان بوتون دوغمتیک

مدینت لک بارز و صفلری اوزرنده مقایسہ لر یاپان ، هر مدینت طرزندہ انسان ایچین برنوع حضور ، برنوع انطباق تأمین ایلہ این نقطہ لری کوستہ رن بر تاریخ کولتوری ایلہ یتشمش اولسہ یدق اوزمان کندی کندیمزہ عجیا بشریت معین هدفہ متوجہ بر سیر تعقیب ایدیورمی ؟ ترقی مفہومنی تشکیل ایلہ این عاملر نہ در ؟ سؤالی

قارشیسندہ قالبہر ، بو خصوصده مختلف فیلسوفلرک فکر و نظریہ لرینی علاقہ ایلہ تعقیب ایدہ ردک . حتی لسان آغیربیلہ اولسہ بو مسئله ایلہ اوغراشمق ذوقی قارشیسندہ هر نوع زحمتہ قاتلانیردق . تاریخی کولتور ایلہ ذہنمزدہ بویلہ بر مسئله اویانمادجہ بوکادائر اولان یازیلر بزه دائما فائدہ سز کورونمکدہ دوام ایلہ به جکدر .

اونک ایچین علم تدریساتی عمومی مسئله لری دوشوندرہ جک حال آلمادجہ فلسفی مقالہ لر یاوان کورونمکدہ دوام ایلہ به جکدر . نہ وقت بزده دائما کلی مسئله لرلہ تماس ایتدیرن بر علم تدریساتی ، بر علم ذہنی انکشاف ایدہ رسہ اوزمان فلسفی مقالہ لر اطرافندہ علاقہ قوتلہ نہ جکدر .

محمد امین